

Beslutad av: Hälso- och sjukvårdsdirektör 2019-10-22

Diarienummer: HS 2017-00428

Giltighet: från 2019-11-01 till 2021-12-31

Riktlinje/Rutin

Tandvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Riktlinjen gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab beställning och produktionsstyrning/enhet tandvård

Dokumentet ersätter: Riktlinjer om tandvård för asylsökande mfl.

Innehåll

Sammanfattning	3
Definitioner och förklaringar	3
Persongrupper som omfattas av riktlinjen	3
Barn som inte fyllt 18 år	3
Personer som fyllt 18 år – två åldersgrupper	3
Behandlings- och betalningsansvar	4
Asylsökande barn och vuxna	4
Personer som vistas i Sverige utan tillstånd	4
Praktisk hantering	4
Registrering	4
Behandlingar som inte skall förhandsbedömas	4
Behandling som ska förhandsbedömas	4
Ansökan om förhandsbedömning	5
Ansökan med bilagor skickas till	5
Bedömning och beslut av ansökan om förhandsbedömning	6
Långvariga och omfattande behandlingar	6
Omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå	6
Sekretess	7
Tolk	7
Bokning och ersättning för tolkbesök	7
Ekonomi och fakturor	7
Interna fakturor från Folktandvården skickas till	8
Fakturor från privata tandvårdskliniker skickas till	8
Uteblivet från överenskommet besök eller sent återbud	8
Avgiftsbelopp och betalningsansvar vid uteblivet besök eller sent återbud	8
Avgift för uteblivet besök får bara tas ut om kallelsen skett efter överenskommelse .	9
Kontakt	9

Sammanfattning

Regioner ska erbjuda en god tandvård till alla som är bosatta i Sverige. Akut och omedelbar tandvård ska även ges till den som befinner sig i Sverige utan att vara bosatt i landet. I beslut § 37 HS 2017-00025 står att Västra Götalandsregionen, VGR, ska ta fram en regional medicinsk riktlinje kring tandvård för asylsökande m.fl. Inom VGR finns en riktlinje om tandvård för asylsökande och de som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. Denna riktlinje togs fram av enhet tandvård 2009, med revidering 2018, men behöver anpassas till befintligt VGR format och uppdateras. Den informationen som behöver finnas om tandvård för asylsökande och de som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd faller inte inom vad en regional medicinsk riktlinje ska innefatta utan det handlar om en riktlinje. För att säkerställa och utvärdera kvalitén rörande tandvården för asylsökande och de som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd inom VGR tas denna riktlinje fram.

Definitioner och förklaringar

- *Asylsökande* är personer som söker asyl i Sverige. De har ett LMA-kort eller kvitto på asylansökan i avvaktan på LMA-kort. LMA-kortet utfärdas av Migrationsverket och på kortet finns ett dossiernummer som är unikt för varje asylsökande.
- *Personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd* är personer som uppger att de vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
- *Leverantör* avser en privat vårdgivare som VGR slutit separat avtal med om tandvård till asylsökande barn och vuxna.
- *Vårdgivare* avser både Folktandvården och Leverantör.
- *Tandvårdsklinik* avser Folktandvården och Leverantör enligt ovan samt privat vårdgivare utan avtal om tandvård till asylsökande.

Persongrupper som omfattas av riktlinjen

Barn som inte fyllt 18 år

Tandvård för asylsökande barn och barn som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd, som inte fyllt 18 år:

- Rätt till **kostnadsfri**, regelbunden och fullständig tandvård i samma omfattning som barn folkbokförda i Västra Götaland.
- Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

Personer som fyllt 18 år – två åldersgrupper

Tandvård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd – som fyllt 18 men inte 24 år:

- Rätt till **kostnadsfri** akut och omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå.
- Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

Tandvård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd – som fyllt 24 år:

- Rätt till akut och omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå.

- Ska betala **50 kronor** i patientavgift per besök.
- Det är patientens födelsedag och inte hela kalenderår som avgör bedömningen.

Behandlings- och betalningsansvar

Asylsökande barn och vuxna

VGR:s behandlings- och betalningsansvar avser vård utförd hos Folktandvården eller hos Leverantör.

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd

VGR:s behandlings- och betalningsansvar avser vård hos en tandvårdsklinik som omfattas av det statliga tandvårdsstödet.

Praktisk hantering

Registrering

- Asylsökande personer ska vid varje besök uppvisa ett giltigt LMA-kort eller kvitto på asylansökan.
  - Registrera numret då detta behövs vid förhandsbedömning och fakturering.
- Person som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd skrivs in i journalsystemet och hanteras som vid skyddad identitet.
  - Skriv in födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd).
  - Sätt X i adressfältet om personen saknar adress.
  - Notera eventuellt mobilnummer till patient eller kontaktperson.
  - Om identitetshandling saknas skrivs patienten in med ett unikt, skapat samordningsnummer* i journalsystemet och med det födelsedatum som patienten uppger.

Folktandvården Västra Götaland har egna framtagna rutiner för registrering av aktuella målgrupper för sitt journalsystem, T4, som återfinns i T4-handboken.

*Samordningsnumret finns enbart för den medicinska säkerheten och tas med vid alla besök på tandvårdskliniken. Patienten ska ha full insikt i sin identitetsbeteckning.

Behandlingar som inte skall förhandsbedömas

- Akut/omedelbar tandvård kräver aldrig en förhandsbedömning.

Behandling som ska förhandsbedömas

- Behandling som beräknas kosta mer än 12 000 kronor per patient, kalenderår och vårdgivare.
- All tidsdebitering, oavsett den beräknade kostnaden.
- Rotbehandling av tänder bakom 6:or.
- Käkbensförankrad tandersättning (implantat)**.
- Tandreglering (ortodonti)**. Pågående tandreglering med fast apparatur, vilken påbörjats innan patienten kommit till Sverige, bör som regel

fortsätta och slutföras under asylprocessen och kräver också förhandsbedömning.

** Observera att endast barn som inte fyllt 18 år kan beviljas dessa behandlingar.

Ansökan om förhandsbedömning

Vid ansökan om förhandsbedömning används blanketten *Begäran om förhandsbedömning* (samma blankett som gäller nödvändig tandvård). Det går inte att göra elektronisk begäran om förhandsbedömning när asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd inte har fullständiga personnummer.

Följande underlag ska framgå i ansökan:

- Patientuppgifter som alltid ska noteras.
  - För asylsökande
    - ”Asylsökande” på ansökningsblanketten.
    - LMA-nummer och giltighetstid (finns på LMA kortet/asylkvittot).
    - Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd).
    - Samordningsnummer/reservnummer (tillfälligt personnummer).
  - Person som vistas i Sverige utan tillstånd
    - ”Utan tillstånd” på ansökningsblanketten.
    - Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd).
    - Samordningsnummer/reservnummer (tillfälligt personnummer).
- Total kostnad för kalenderåret.
  - Beskriv och ange den vård som redan utförts från och med 1 januari innevarande år. Beloppet av den hittills utförda vården ska anges beräknat enligt gällande ersättningslista för det särskilda tandvårdsstödet.
  - Den **planerade** vården ska anges med åtgärders koder enligt gällande ersättningslista för det särskilda tandvårdsstödet följt med beskrivning och motivation.
  - Det är den planerade vården som förhandsbedöms och gäller till och med den 31 december innevarande år.
  - För patienter över 18 år inryms tandvård som inte kan anstå inom ramen för **planerad** vård.
- I anamnesrutan på förhandsbedömningsblanketten ska den vård som redan utförts från och med 1 januari kort beskrivas.

Underlag enligt nedan ska bifogas ansökan:

- Kostnadsförslaget som utdrag ur journalsystemet.
- Röntgenbilder (Folktandvården ska ange ID-nummer i Romexis).

Ansökan med bilagor skickas till

- Västra Götalandsregionen
Regionens Hus
Enhet Tandvård
405 44 GÖTEBORG

Bedömning och beslut av ansökan om förhandsbedömning

All förhandsbedömd vård ska slutföras inom ett år från beslutet. I annat fall krävs ny förhandsbedömning.

Enhet tandvård bedömer:

- Om patienten ingår i någon av persongrupperna som omfattas av dessa reglerna
- Om den föreslagna behandlingen följer **beslutsstödet** nedan under rubriken *omedelbar tandvård och vård som inte kan anstå* till asylsökande och personer utan tillstånd från och med 18år
- Om föreslagen behandling för barn upp till och med 17 år följer VGR:s gällande riktlinjer om [tandvård till barn 3-19 år](#)
- Om det begärda priset är skäligt (ersättningslista för Särskilt tandvårdsstöd [beslutad för aktuellt år gäller](#))
- Om behandlingen kan bedömas vara långvarig och omfattande i enlighet med beskrivningen nedan och därför inte ska godkännas ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Långvariga och omfattande behandlingar

En långvarig och omfattande behandling som riskerar att inte kunna slutföras ifall patientens ansökan om asylansökan avslås, behandlingen kan leda till skador eller skapa negativa ekonomiska konsekvenser för patienten, avslås ifall inte särskilda skäl föreligger.

Omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå

Med detta avses tillstånd som i normalfallet skulle tas om hand utan dröjsmål för att orsaka så lite lidande som möjligt för patienten.

Som beslutsstöd ges följande exempel:

- Akuta, infektiösa tillstånd i tänder och deras omgivning, exempelvis;
  - sanering av infektionsfoci
  - extraktion
  - akut rotbehandling
  - behandling till följd av tidigare akut behandling, exempelvis;
    - fortsatt rotbehandling
    - temporär kronersättning
    - långtidstemporär fyllning.
- Svåra smärttillstånd av varierande orsak.
- Traumatiska tandskador som kräver omedelbar vård.
- Temporär protetisk ersättning vid förlust av en eller flera tänder i framtandsområdet till följd av akutbehandling eller trauma.
- Temporär kronersättning vid fakturerad krona för att skydda roten.
- Åtgärd av sekundärkariesangrepp i anslutning till kron- eller brokonstruktioner, som kan äventyra bibehållandet av konstruktionen, bör åtgärdas.
- Fastsättning av lossnad krona.
- Lagning av avtagbar protes samt ersättning av sådan protes som gått förlorad eller skadats så att den inte kan lagas bör även ingå i

ersättningsberättigad vård under förutsättning att proteserna kan anses absolut nödvändig från estetisk och funktionell synpunkt för den vårdsökande. Vård som inte kan anstå innefattar därmed även sammanhängande följdinsatser som exempelvis fullföljande av behandling med temporär partialprotes eller helprotes om tandextraktioner utförts på ersättningsberättigad indikation.

- Åtgärder som kan vara att betraktas som nödvändiga då man beaktar vårdsökandes totala bettstatus och funktion.

Sekretess

Regler för sekretess och integritet gäller för asylsökande och personer utan tillstånd på samma sätt som för personer folkbokförda i Sverige. Tandvårdskliniken ska se till att tandvårdspersonal har kunskap om gällande rätt avseende tystnadsplikt och sekretess. Tandvårdskliniken ansvarar även för att all övrig personal omfattas av tystnadsplikt. Samma gäller underleverantörer och deras personal. Lokalerna ska ha förutsättningar för sekretesskyddad och ostörd kontakt. Notera att tystnadsplikt i många fall även gäller gentemot polisen och andra myndigheter som Migrationsverket.

Tolk

Vid behov ska tolk användas. Barn ska inte användas som tolk.

Bokning och ersättning för tolkbesök

- Asylsökande
Uppge alltid den asylsökandes LMA-nummer vid beställning av tolk. Fakturan går direkt till Koncernekonomi.
- Personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd
Tolkkostnaden betalas först av vårdgivaren. Därefter skickas underlaget och fakturan till Koncernekonomi.

Ekonomi och fakturor

- Underåriga patienter – som inte fyllt 18 år
Behandling enligt dessa riktlinjer samt Riktlinjer om tandvård till barn och unga 3-19 år ersätts och ska faktureras enligt [Ersättningslista för Särskilt Tandvårdsstöd](#).
- Myndiga patienter – två åldersgrupper:
  - Personer som fyllt 18 men inte 24 år: Omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå ska faktureras enligt [Ersättningslista](#) för Särskilt Tandvårdsstöd. All behandling utöver omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå, ska betalas av patienten.
  - Personer som fyllt 24 år: Omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå ska efter avdrag för patientavgiften faktureras enligt [Ersättningslista](#) för Särskilt Tandvårdsstöd. All behandling utöver omedelbar tandvård och tandvård som inte kan anstå, ska betalas av patienten.
- Patientuppgifter i fakturaunderlaget
  - Asylsökande
”Asylsökande” om personen är asylsökande.
Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd).

- Person som vistas i Sverige utan tillstånd
”Utan tillstånd” om det rör sig om en person som vistas i Sverige utan tillstånd.
Födelsedatum med åtta siffror (åååå-mm-dd).
- Ersättningskravet ska minskas med beloppet som mottagits i patientavgift för den som fyllt 24 år.
- Bifoga kopia av förhandsbedömningsbeslutet.

Interna fakturor från Folktandvården skickas till

I 71102
Fakturaenheten Vänersborg
462 80 Vänersborg

Fakturor från privata tandvårdskliniker skickas till

Hälso- o sjukvårdsstyrelsen
Fe 982
405 83 Göteborg
Referens: Beställar-ID 6004001

Uteblivet från överenskommet besök eller sent återbud

Patienterna ska informeras om avgifter för uteblivet besök eller sent återbud. Information ska ges via den skriftliga kallelsen eller muntlig överenskommelse samt genom anslag vid mottagning och reception. Vid tidsbeställning bör patienten informeras om att avgift kommer att tas ut enligt nedan.

Avgift ska betalas om patienten

- uteblivit från överenskommet besök
- meddelat återbud senare än 24 timmar före besöket.

Avgiftsbelopp och betalningsansvar vid uteblivet besök eller sent återbud

Avgifter och betalningsansvar följer VGR: [s patientavgiftshandbok](#).

Underåriga patienter – barn som inte fyllt 18 år

Avgiften på 100 kronor ska betalas av barnets förmyndare. För undantag se patientavgiftshandboken.

Myndiga patienter

- Personer som fyllt 18 år men inte 24 år
Avgiften på 100 kronor ska betalas av patienten själv.
- Personer som fyllt 24 år
Avgiften på 50 kronor ska betalas av patienten själv – samma som den ordinarie patientavgiften.

Avgift för uteblivet besök får bara tas ut om kallelsen skett efter överenskommelse

- Kallelse till följd av direkt kontakt mellan tandvårdsklinik och patienten.
- Kallelse från en vårdgivare efter remiss.
- Återkommande kallelser som sker utifrån en överenskommelse.
Undantag – när förmyndaren eller patienten kan slippa betala (godtagbara skäl)
  - Om kallelsen skett utan överenskommelse mellan vårdgivare och patient.
  - Om patienten tillhör en patientgrupp som vården särskilt behöver värna om (exempelvis barn med aktuellt eller förväntat stort behandlingsbehov, och barn med tre eller fler uteblivande under en behandlingsomgång) – eller där det kan vara olämpligt att skicka hem en faktura. Avgift för uteblivet besök kan då istället tas ut vid nästa besök. I enstaka fall kan det också finnas skäl att avskriva kravet.
  - Om det finns godtagbara skäl, exempelvis akut insjuknande eller traumatiska händelser i familjen.

Det är chefen för mottagningen som fattar beslut. Prövningen ska vara restriktiv.

Kontakt

- Enhet Tandvård
koncernkontoret.tandvard@vgregion.se
- Frågor om fakturering – asylsökande och personer utan tillstånd
<https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/varadministration/fakturering/fakturering-asylsokande-och/>